

Cesta k zefektivnění justice v neplnohodnotných krajích

25.března 2005 Petr Skokan

O právech a povinnostech občanů rozhodují místněpříslušné soudy.

Tato prostá formulace se však začíná komplikovat, podíváme-li se na skutečný stav očima občana, který musí služeb soudu využívat. O právech a povinnostech občanů jednoho kraje rozhodují různé krajské soudy. Tato skutečnost závisí na konkrétní úpravě místní příslušnosti, v tom kterém předpise. Současný stav je jak pro odbornou, tak pro laickou veřejnost nepochopitelný, nepřehledný a neudržitelný.

Markantní situace nastává v Libereckém kraji v okrese Semily, v kraji Vysočina v případě okresů Havlíčkův Brod a Pelhřimov. Ve Zlínském kraji v případě okresů Kroměříž a Vsetín.

Například k projednání žaloby obyvatele okresu Semily, ve věci důchodového pojištění a zabezpečení, je příslušný Krajský soud v Hradci Králové. Naopak žalobu, proti rozhodnutí ve stavebním řízení, projedná Krajský soud v Ústí nad Labem.

Nepřehlednost a určitou zmatečnost současné soustavy krajských soudů je nutno vnímat i z pohledu lidí žijících dnes v Evropské unii. Ti se budou u našich soudů domáhat ochrany svých práv.

S ohledem na principy volného pohybu osob, zboží a kapitálu, toto přichází v úvahu zejména v oblasti správního soudnictví. A tam je právě chaos v určení příslušnosti soudu největší. Stejně tak i v oblasti obchodního soudnictví.

Na pováženou je tento stav také z pohledu dalšího ekonomického rozvoje, neboť přímo ztěžuje a ještě více komplikuje podnikání ve všech oborech.

Zřízením samostatných krajských soudů v krajích, kde tyto soudy dosud nefungují, povede ke zpřehlednění struktury soudních orgánů, přiblížení výkonu soudní moci lidem a ve svém důsledku k zajištění efektivnější ochrany práv občanů.

Riziko roztržitosti judikatury nehrozí, neboť u všech krajských soudů a jejich poboček již fungují evidenční senáty. Ty zajišťují sjednocování judikatury.

Doufejme, že vláda projeví o uvedené nedostatky zájem v nejbližší době a předloží patričný návrh zákona poslanecké sněmovně.